Hukuk Bölümü 2010/214 E., 2010/200 K.

"İçtihat Metni"

Davacı : B. D.

Davalı : TEMSAN Türkiye Elektromekanik Sanayi Genel Müdürlüğü

Vekili : Av. M. Z.

O L A Y : TEMSAN Türkiye Elektromekanik Sanayi Genel Müdürlüğü Diyarbakır İşletme Müdürlüğü'nün 21.1.2009 gün ve 2009/1 sayılı disiplin kurulu kararı ile, Batman HES. İşletmesi personellerinden B. D.'in, özlük dosyasında bulunan ve kendisi tarafından yapılmış yazışmalar ve yazılar ve almış olduğu diğer disiplin cezaları ve genel davranışları bir bütün olarak dikkate alındığında; Kurumlarının Kapsam Dışı Personelin Disiplin ve Sicil Yönetmeliğinin 26/a-g maddelerini ihlal ettiği ve dolayısıyla mezkur Yönetmeliğin 13. maddesinin uygulanması gerektiği ve aynı zamanda 27/m maddesini ihlal ettiği ve 27/r maddesi delaletiyle İş Kanununun 25/d-h maddelerine göre değerlendirildiğinden iş sözleşmesinin feshedilmesine karar verilmiştir.

Davacı vekili, sözleşmenin feshinin geçersizliğinin tespiti ile davacının işe iadesine karar verilmesi istemiyle 10.4.2009 tarihinde adli yargı yerinde dava açmıştır.

ANKARA 6. İŞ MAHKEMESİ; 23.11.2009 gün ve E:2009/350, K:2009/691 sayı ile, davacı vekilinin dava dilekçesinde; müvekkilinin davalı şirketteki hukuksuzluklar nedeni ile mücadele ettiğini, bundan dolayı rahatsızlık duyulduğunu, disipline verildiğini, amacının kamu çıkarlarını korumak olduğunu, sözleşmesinin bundan dolayı açık ve kesin bir sebep belirtilmeksizin haksız yere feshedildiğini belirterek, sözleşmenin feshinin geçersizliğinin tespiti ile işe iadesine karar verilmesini istediği, davalı vekilinin cevap dilekçesinde; davacının mühendis olduğunu, iddiaların doğru olmadığını, iş akdinin disiplin kurulunun kararı ile feshedildiğini, kendisinin sürekli dava açtığını ve reddedildiğini, usulüne uygun olmayacak şekilde suç duyurusunda bulunduğunu, bunları hukuki mücadele olarak mütalaa ettiğini belirterek, davanın reddine karar verilmesini istediği, davanın, işe iade istemine ilişkin bulunduğu, tanıkların dinlendiği, bildirilen yazılı deliller ile işyeri kayıtlarının dosyaya getirtildiği, işyerindeki çalışan sayısı, davacının kıdemi ve davayı açma süresi bakımından usule aykırılık bulunmadığının görüldüğü, davacının, davalı şirketin disiplin kurulunun aldığı kararla, Disiplin Yönetmeliğinin 26/a-g, 13. maddeleri ve İş Kanununun 25/d-h maddeleri uyarınca sözleşmesinin feshedildiği, davacı hakkında soruşturmaya esas iddialar bakımından savunma istenmiş ise de, savunma istendiği tarih ile disiplin kurulunun sözleşmenin feshedilmesine ilişkin karar tarihi arasında uyumsuzluk bulunduğu, dolayısıyla davacıya usulüne uygun savunma süresi verilmediği, zira; disiplin kurulunun 21.1.2009 tarihinde toplandığı, davacının 27.1.2009 tarihinde savunmasının alındığı, 6.2.2009 tarihinde de ek savunmasının alındığı belirtilmiş olmakla, savunma alımının usulsüz olduğu, öte yandan, davacının işyerinde herhangi bir uyumsuzluğunun olmadığı, talimatlara aykırı davrandığı, Kurumu zarara uğrattığı yönünde açık bir delil bulunmadığı, Kurumdaki kamu yararına olmayan işler yönünden yargı mercilerine başvurmasının ya da bildirimde bulunmasının, iş akdinin feshini haklı göstermeyeceği, açılan dava bakımından taraflar arasındaki hizmet ilişkisi nedeniyle iş mahkemesinin görevli olduğu sonucuna varılmakla davanın kabulüne karar vermek gerektiği, bu gerekçe ile; davanın kabulü ile davalı işverence yapılan feshin geçersizliğine ve davacının işe iadesine, davacının yasal süresi içerisinde başvurmasına rağmen işverenin süresi içerisinde davacıyı işe başlatmaması halinde tazminat miktarının, fesih sebebi ve davacının çalışma süresi dikkate alınarak takdiren 4 aylık ücret tutarı olarak belirlenmesine, davacının işe iadesi için işverene yasal süresi içinde başvurması halinde hak kazanılacak olan ve kararın kesinleşmesine kadar en çok 4 aya kadar doğmuş bulunan ücret ve diğer haklarının davalıdan alınıp davacıya verilmesi gerektiğinin tespitine karar vermiştir.

Davacı, disiplin kurulu kararının iptali istemiyle 28.4.2009 tarihinde idari yargı yerinde dava açmıştır.

DİYARBAKIR 2. İDARE MAHKEMESİ; 12.5.2010 gün ve E:2009/1172 sayı ile, davacı B. D. tarafından iş sözleşmesinin feshedilmesine ilişkin TEMSAN Diyarbakır İşletme Müdürlüğü Disiplin Kurulu'nun 21.1.2009 tarih ve 2009/1 sayılı kararının iptali istemiyle TEMSAN Genel Müdürlüğü'ne karşı dava açıldığı, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19. ve 21. maddelerinden söz ederek, dosyanın incelenmesinden, davacının TEMSAN Diyarbakır İşletme Müdürlüğü'nde 399 sayılı KHK'ye tabi kapsam dışı sözleşmeli personel statüsünde başmühendis olarak görev yaptığı, TEMSAN Diyarbakır İşletme Müdürlüğü Disiplin Kurulu'nun 21.1.2009 tarih ve 2009/1 sayılı kararı ile davacının iş sözleşmesinin feshine karar verildiği, davacının, iş sözleşmesinin feshinin geçersizliğinin tespiti ile işe iadesine karar verilmesi istemiyle Ankara 6. İş Mahkemesi'nin 2009/350 Esasına kayden dava açtığı, Ankara 6. İş Mahkemesi'nin 23.11.2009 tarih ve K:2009/691 sayılı kararıyla, feshin geçersizliğine ve davacının işe iadesine karar verildiği, aynı zamanda davacının iş sözleşmesinin feshedilmesine ilişkin TEMSAN Diyarbakır İşletme Müdürlüğü Disiplin Kurulu'nun 21.1.2009 tarih ve 2009/1 sayılı kararının iptali istemiyle Mahkemelerinin 2009/1172 Esasına kayden bakılan davayı açtığı, Mahkemelerince 10.8.2009 tarihli görevlilik kararı verildiğinin anlaşıldığı, 399 sayılı Kanun'un "İstihdam Şekilleri" başlıklı 3. maddesinde, "a) Teşebbüs ve bağlı ortaklıklarda hizmetler memurlar, sözleşmeli personel ve işçiler eliyle gördürülür. b) Teşebbüs ve bağlı ortaklıklarda, Devlet tarafından tahsis edilen kamu sermayesinin karlı, verimli ve ekonominin kurallarına uygun bir şekilde kullanılmasında bulunduğu teşkilat, hiyerarşik kademe ve görev unvanı itibariyle kuruluşunun karlılık ve verimliliğini doğrudan doğruya etkileyebilecek karar alma, alınan kararları uygulatma ve uygulamayı denetleme yetkisi verilmiş asli ve sürekli görevler genel idare esaslarına göre yürütülür. Teşebbüs ve bağlı ortaklıkların genel idare esaslarına göre yürütülmesi gereken asli ve sürekli görevleri; genel müdür, genel müdür yardımcısı, teftiş kurulu başkanı, kurul ve daire başkanları, müessese, bölge, fabrika, işletme ve şube müdürleri, müfettiş ve müfettiş yardımcıları ile ekli 1 sayılı cetvelde kadro ünvanları gösterilen diğer personel eliyle gördürülür. Bunlar hakkında bu Kanun Hükmünde Kararnamede belirtilen hükümler dışında 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu hükümleri uygulanır. c) (b) bendi dışında kalan sözleşmeli personel, teşebbüs ve bağlı ortaklıkların genel idare esasları dışında yürüttükleri hizmetlerinde bu Kanun Hükmünde Kararnamede belirtilen hukuki esaslar çerçevesinde akdedilecek bir sözleşme ile çalıştırılan ve işçi statüsünde olmayan personeldir. (Bunlar bu Kanun Hükmünde Kararnamede sözleşmeli personel olarak geçecektir.) Sözleşmeli personel işin niteliğine göre yılın veya günün belirli sürelerini kapsamak üzere kısmi zamanlı da istihdam edilebilir. d)Memurlar ve sözleşmeli personel toplu iş sözleşmeleri kapsamına alınamaz ve bunlara toplu iş sözleşmeleriyle veya toplu iş sözleşmeleri emsal alınarak hiçbir ayni ve nakdi menfaat sağlanamaz. e) İşçiler bu Kanun Hükmünde Kararnameye tabi değildir." hükmüne yer verildiği, öte yandan, Türkiye Elektromekanik Sanayii A.Ş. (TEMSAN) Genel Müdürlüğü Kapsam Dışı Personelin Disiplin ve Sicil Yönetmeliği'nin 4. maddesinde, "Bu Yönetmelikte geçen: J) Kapsam dışı personel: Hizmet akdi ile çalışan ve Toplu İş Sözleşmesine tabi olmayan personeli ifade eder" hükmü ile aynı Yönetmeliğin "İtiraz" başlıklı 19. maddesinde, "Disiplin amirleri tarafından verilen uyarma ve kınama cezalarına karşı itiraz, üst disiplin amirine, yoksa Disiplin Kurullarına yapılabilir. İhtar, ücret kesimi ve işten çıkarma cezalarına karşı idari yargı yoluna başvurulabilir." kuralının getirildiği, Türkiye Elektromekanik Sanayii A.Ş'nin bir kamu kuruluşu olduğu, davacıyı 399 sayılı KHK hükümlerine tabi olarak istihdam ettiği, 399 sayılı KHK hükümlerine tabi olarak asli ve sürekli bir kamu hizmeti yürüttüğü, "kamu personeli" kapsamındaki personeli ile, konusu kamu hizmeti olan ve düzenleme biçimi ve yürütme yönetimine ilişkin kuralları idare hukuku alanını ilgilendiren ve idareye üstün hak ve yetkiler tanıyan iş akdi yoluyla kurulan hukuki ilişkinin idare hukuku ilişkisi olduğu, 4857 sayılı İş Kanunu hükümlerine tabi olmadığı, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2/1-c maddesinde genel hizmetlerden dolayı taraflar arasında çıkan hizmetlerden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü

sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davaların idari dava türleri arasında sayıldığı, davacının iş akdine son verilmesinden doğan uyuşmazlık konusu davanın görüm ve çözümünün idari yargının görev alanına girdiği sonucuna varıldığı, bu nedenlerle; 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli merciin belirlenmesi için Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvurulmasına, dosya incelemesinin bu konuda karar verilinceye kadar ertelenmesine, kararın dava dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesine karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE : Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Ahmet AKYALÇIN'ın Başkanlığında, Üyeler: Mahmut BİLGEN, Erdoğan BUYURGAN, Habibe ÜNAL, Sıddık YILDIZ, Muhittin KARATOPRAK ve Sedat ÇELENLİOĞLU'nun katılımlarıyla yapılan 4.10.2010 günlü toplantısında; Raportör-Hakim Nurdane TOPUZ'un 2247 sayılı Yasa'da öngörülen koşulları taşımayan başvurunun reddi gerektiği yolundaki raporu ve dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Ahmet BEŞİNCİ ile Danıştay Savcısı Mehmet AKKAYA'nın başvurunun reddi gerektiğine ilişkin sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre;

2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 14. maddesinde, "Olumsuz görev uyuşmazlığının bulunduğunun ileri sürülebilmesi için adli, idari veya askeri yargı mercilerinden en az ikisinin tarafları, konusu ve sebebi aynı olan davada kendilerini görevsiz görmeleri ve bu yolda verdikleri kararların kesin veya kesinleşmiş olması gerekir.

Bu uyuşmazlığın giderilmesi istemi, ancak davanın taraflarınca ve ceza davalarında ise ayrıca ilgili makamlarca ileri sürülebilir" ve 19. maddesinde, "Adli, idari, askeri yargı mercilerinden birisinin kesin veya kesinleşmiş görevsizlik kararı üzerine kendisine gelen bir davayı incelemeye başlayan veya incelemekte olan bir yargı mercii davada görevsizlik kararı veren merciin görevli olduğu kanısına varırsa, gerekçeli bir karar ile görevli merciin belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurur ve elindeki işin incelenmesini Uyuşmazlık Mahkemesinin karar vermesine değin erteler.

(Değişik ikinci fıkra: 23/7/2008 - 5791/9 md.) Yargı merciince, önceki görevsizlik kararına ilişkin dava dosyası da temin edilerek, gerekçeli başvuru kararı ile birlikte dava dosyaları Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilir" denilmiştir. Aynı Yasanın 27. maddesinde ise, Uyuşmazlık Mahkemesi'nin, uyuşmazlık çıkarmaya veya görev uyuşmazlıklarına ilişkin istemleri önce şekil ve süre açısından inceleyeceği; yöntemine uymayan veya süresi içinde ileri sürülmemiş istemleri reddedeceği kuralına yer verilmektedir.

Anılan 19. madde hükmüne göre, bir yargı yerinin re'sen Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvuruda bulunabilmesi için: tarafları, konusu ve sebebi aynı olan davada daha önce diğer yargı yerlerinden birisi tarafından görevsizlik kararı verilmiş ve bu kararın kesinleşmiş bulunması ve bunun üzerine kendine gelen davayı inceleyen yargı yerinin de davada görevsizlik kararı veren yargı yerinin görevli olduğu kanısına varması gerekmektedir.

Olayda, İş Mahkemesince davanın esası hakkında karar verilmiş olup, ortada daha önce diğer yargı yerlerinden birisi tarafından verilmiş görevsizlik kararı bulunmadığından, 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesinde öngörülen koşullar gerçekleşmemiştir.

Açıklanan nedenlerle, 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesinde öngörülen koşulları taşımayan başvurunun, aynı Yasanın 27. maddesi uyarınca reddi gerekmiştir.

SONUÇ : 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesinde öngörülen koşulları taşımayan BAŞVURUNUN, aynı Yasanın 27. maddesi uyarınca REDDİNE, 4.10.2010 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.